

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud 8 To 41/2009

v Praze

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 3. června 2009 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], [datum narození], proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. února 2009 č.j. 50 T 15/2008-510 a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem byl obžalovaný [jméno] [příjmení] uznán vinným jednak trestným činem týrání svěřené osoby podle § 215 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., jednak trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zák. Za tyto trestné činy mu byl uložen podle § 219 odst. 2 za použití § 35 odst. 1 a § 29 odst. 2 tr. zák. úhrnný výjimečný trest odnětí svobody v trvání osmnácti roků. Pro výkon trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále mu byl podle § 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. uložen trest vyhoštění na dobu neurčitou. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný zavázán nahradit poškozeným [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] jednorázové odškodné ve výši 240.000 Kč a poškozené [jméno] [příjmení] náklady pohřbu ve výši 8.505 Kč. Se zbytkem svého nároku na náhradu škody byla poškozená [jméno] [příjmení] odkázána na řízení ve věch občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obžalovaný trestných činů dopustil tím, že v době nejméně od [datum] do [datum] v [obec], ul. [ulice a číslo], v bytě [číslo] který společně užíval s [jméno] [příjmení], [datum narození], a její dcerou [jméno] [příjmení], [datum narození], opakovaně tuto nezletilou napadal [anonymizováno 17 slov], čímž jí způsobil mnohočetné povrchní zranění, především krevní výrony v podkoží celého těla a dále dne [datum] v době od 16.00 hod., když [jméno] [příjmení] v bytě nebyla přítomna, útočil na nezletilou s vědomím vzniku smrtelného následku a byv s ním srozuměn tak, že ji opakovaně [anonymizováno 7 slov], což mělo za následek poranění [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno 5 slov] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno 7 slov] [anonymizováno] [anonymizováno] a následně ji přesně nezjištěným způsobem [anonymizováno 7 slov] nebo intenzivním [anonymizováno 7 slov] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [role v řízení] [anonymizováno 5 slov], na jehož následky [jméno] [příjmení] kolem 17.00 hodin zemřela.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný [jméno] [příjmení] včas odvolání. Odvolání odůvodnil jednak sám, jednak jeho obhájce JUDr. [příjmení] [příjmení] a směřuje, jak vyplývá z obsahu, proti výroku o vině, trestu i náhradě škody. Písemné odůvodnění odvolání je poněkud chaotické a přes použité expresivní výrazivo a agresí vůči soudu, policejním orgánům, svědkům a zejména znalcům, zabíhá do oblastí, kterých se napadený rozsudek vůbec netýká a plete si role jednotlivých osob zúčastněných na trestním řízení. V ústním odůvodnění byla tato argumentace poněkud zmírněna.

Odvolatel úvodem poukazuje na,, řadu procesních pochybení“, která poté specifikuje jako pochybení spočívající v tom, že původně nebyla trestně stíhána také matka poškozené nezletilé [jméno] [příjmení] a že se tak stalo až na výslovný návrh obhájce. Dále konstatuje, že prokazatelně

nedošlo ke skutku popsanému v napadeném rozsudku, přičemž argumentuje výrokem státního zástupce v závěrečné řeči. Z toho dovozuje, že soud porušil zásadu, „in dubio pro reo“. Další pochybení spatřuje v tom, že soud užil jako důkaz znalecký posudek psychiatrický a psychologický přesto, že znalci, záměrně použili vyšetření obžalovaného před patnácti lety“. Z toho odvolatel nabyl dojmu, že si znalci dali za cíl odsoudit obžalovaného, aniž by mu byl skutek prokázán. Neobjektivitu znalců pak dovozuje z toho, že při vypracování posudku spolu spolupracovali.

Odvolatel je dále, zcela konsternován“ ze soudně lékařského posudku, který pokládá za neprofesionální a tvrzení znalců za nevěrohodné a zavádějící. Tento závěr dovozuje z toho, že znalec, pouze přečetl všechna zranění... která při pitvě zjistil“ a přitom vůbec nebral v úvahu svědecké výpovědi. Dále tvrdil, že otok mozku při porodu nesouvisí s projednávaným zraněním. Další argumentace v tomto směru je v písemném vyhotovení odvolání nesrozumitelná.

Odvolatele dále zaráží, že znalci nedokáží precizovat mechanismus zranění, na základě kterého poškozená zemřela, že nepřipustili možnost, že by poškozená ztratila vědomí při třepání s jejím tělem v souvislosti s jejím oživováním a že tím mohla být způsobena její smrt, a dále to, že nedokázali přesně určit dobu smrti.

Odvolatel dále pokládá za porušení listiny práv a svobod to, že svědkyně [příjmení] a [příjmení] byly před svým výsledkem poučeny o tom, čeho se výslech bude týkat. Vypovídaly pak vedeny snahou pomstít se obžalovanému za nevydařené vztahy.

Dále podrobně cituje a rozebírá výpovědi svědků, kteří, svědčili proti [příjmení]“ a k jejichž výpovědím soud dostatečně nepřihlédl. Jako důkaz, že větší část viny na smrti poškozené nese její matka [jméno] [příjmení] dále cituje znalecký posudek MUDr. [jméno] [příjmení]. Za nejdůležitější závěr tohoto znalce pokládá to, že, [příjmení] je teoreticky schopná násilí“.

Soud prvního stupně dále pochybil, pokud nepřipustil výslechy dalších svědků, kteří by se mohli vyjádřit ve prospěch obžalovaného. Vyslovuje se domněnka, že tak učinil proto, aby nemusel měnit právní kvalifikaci a mohl uložit výjimečný trest. Sám obžalovaný pak doplnil, že existuje ještě další svědek, soused, jehož jméno nezná, který se podílel na záchraně života poškozené a který nebyl vyslechnut.

Závěrem se uvádí, že pokud obžalovaný poškozené nějaká zranění způsobil, bylo to v šoku při oživovacích pokusech. Soudu se nepodařilo prokázat obžalovanému vinu a proto se navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalovaného obžaloby zprostil podle § 226 písm. c) tr. řádu.

V doplnění odvolání pak požaduje nové znalecké posudky, opětovné výslechy prakticky všech svědků, policistů a konfrontaci s [jméno] [příjmení] proto, aby bylo zajištěno jeho rovné postavení před soudem.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že odvolání není důvodné.

Pokud jde o řízení, které vynesení rozsudku předcházelo, neshledal odvolací soud žádné pochybení. Soud prvního stupně vedl řízení v souladu se zákonem a plně respektoval právo obžalovaného na obhajobu. K námitkám odvolatele vztahujícím se k řízení lze stručně uvést následující.

Za procesní pochybení tohoto řízení rozhodně nelze pokládat to, že nebyla trestně stíhána matka nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], ani to, že se tak stalo až na podnět obžalovaného. Soud, a tím méně odvolací soud, totiž nemá pravomoc určovat orgánům přípravného řízení, kdo má být trestně stíhán a kdo nikoliv.

Další tvrzení odvolatele, že, prokazatelně nedošlo ke skutku popsanému v napadeném rozsudku“ je buď velice nepřesné nebo úmyslně zavádějící, protože ke smrti poškozené rozhodně došlo, o čemž snad ani odvolatel nepochybuje, stejně tak jako k tomu, že na jejím těle byla nalezena četná

poranění. Pokud pak odvolatel v tomto směru argumentuje vyjádřením státního zástupce, je třeba jej upozornit na to, že vyjádření státního zástupce nemá žádnou důkazní hodnotu a nelze z něj vyvozovat další závěry o subjektivní stránce trestného činu.

Znalci, kteří zkoumali duševní stav obžalovaného, se samozřejmě museli zabývat jeho osobní anamnézou včetně toho, že byl v minulosti znalecky zkoumán. Takový postup rozhodně nelze označit za realizaci předem určeného cíle, kterým bylo odsouzení obžalovaného, „aniž by mu skutek byl prokázán“. Ostatně znalci ani nemají pravomoc kohokoliv soudit a pokud je tato snaha podsouvána soudu, mohlo by to být chápáno jako obvinění soudu z protiprávního jednání.

Odvolací soud nesdílí konsternování odvolatele ze soudně lékařského posudku. Namítané výhrady, na rozdíl od odvolatele, rozhodně nepokládá za nedostatky tohoto posudku. Chybou posudku není to, že znalci vyjmenovali poranění zjištěná na těle poškozené a nebrali v úvahu svědecké výpovědi. Zde patrně došlo k nepochopení role znalců v trestním řízení, kteří rozhodně nejsou přibírání k tomu, aby hodnotili svědecké výpovědi, ale k tomu, aby za použití odborných znalostí objasnili skutečnosti důležité pro trestní řízení. Shodně se znalci má i odvolací soud za celkem logický závěr, že otok mozku při porodu nemá žádnou souvislost s otokem mozku v době smrti poškozené, která nastala po více než dvou a půl roce. V tomto směru není jasné, čemu se odvolatel natolik diví. Ani další námitky proti závěrům těchto znalců nejsou důvodné. Znalci určili mechanismus vzniku poranění podle stop na těle poškozené a podle svých odborných znalostí tak, jak to bylo možné s tím, že další závěry by už byly spekulací. Shodně platí i pro určení doby smrti poškozené, která se určuje z teploty těla a posmrtných změn. Samozřejmě, že ji nelze určit na minutu přesně. Odvolací soud neshledal na závěrech znalců nic neobvyklého, naopak uzavírá, že znalci zodpověděli všechny otázky, které jim byly položeny a že proti kvalitě jejich posudku rozhodně nejsou žádné výhrady.

Ani další procesní pochybení, které mělo spočívat v seznámení svědkyň s předmětem jejich výslechu, není dáno. Není dostatečně jasné, jak by si odvolatel výslech svědků představoval. Běžnou praxí totiž je, že před každým výslechem musí být svědek seznámen s tím, čeho se bude výslech týkat, už proto, aby svědek mohl využít svého případného práva na odeprání výpovědi.

Pokud jde o návrhy na doplnění dokazování, lze obecně uvést, že dokazování v trestním řízení není bezbřehé a že soud není povinen provádět všechny navržené důkazy. Dokazování se provádí v takovém rozsahu, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu, který je potřebný pro rozhodnutí (viz § 2 odst. 5 tr. řádu). V tomto případě byl rozsah dokazování naprosto dostatečný. Doplnňování dokazování, případně opakování důkazů pokládá odvolací soud za zbytečné a v rozporu se shora uvedenou zásadou.

Odvolací soud neshledal pochybení ani v hodnocení provedených důkazů. Zranění, která poškozená utrpěla, jednoznačně vyplývají ze závěru soudně lékařského znaleckého posudku. To, že některá z těchto poranění způsobil poškozené obžalovaný, je nepochybné a obžalovaný to ani nepopírá. Viz např. stopy po kousání. Nejzávažnější poranění pak vznikla v době, kdy byl v přítomnosti poškozené pouze obžalovaný. V tomto směru odvolací soud rozhodně nemůže akceptovat manipulaci odvolatele s časovými údaji, kterou se snaží posunout dobu vzniku těchto poranění do doby, kdy v bytě byla přítomna i matka nezletilé poškozené [jméno] [příjmení]. Podle závěru znalců si tato poranění rozhodně nemohla poškozená způsobit sama. Závěr soudu v tom, že jí tato poranění způsobil obžalovaný, je proto plně legitimní a logický. Při určování mechanismů způsobení jednotlivých poranění vycházel soud prvního stupně opět ze závěrů znalců a vzal v úvahu i výpovědi obžalovaného a svědkyně [jméno] [příjmení].

Pochybení nebylo shledáno ani v právní kvalifikaci. Delší dobu trvající hrubé fyzické napadání dvou a půlleté poškozené je rozhodně jednáním, které je třeba označit jako zvlášť surové týrání smyslu ustanovení § 215 odst. 1 odst. 2 písm. a) trestního zákona. Obžalovaný sice nebyl rodičem poškozené. Dítě ve věku poškozené však není schopné se o sebe samo postarat. Odpovědnost za péči o něho se přenáší i na další osoby, v tomto případě na obžalovaného, který s ní žil ve společné domácnosti, a který se této povinnosti nijak nebránil.

S ohledem na věk a fyzickou vyspělost poškozené musel být obžalovaný srozuměn s tím, že surovým bitím a kopáním může poškozené způsobit závažné poranění, které může vést k její smrti. Uznání viny trestným činem vraždy je proto plně na místě. Fakt, že se jedná o nezletilou, výrazně zvyšuje společenskou nebezpečnost jednání obžalovaného, takže kvalifikovaná skutková podstata podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zák. je plně na místě.

Nad rámec odvolacího řízení lze uvést, že podle názoru odvolacího soudu by bylo možné uvažovat i o další kvalifikované skutkové podstatě podle § 219 odst. 2 písm. b) tr. zák., tedy jako o trestném činu spáchaném zvláště surovým, případně trýznivým způsobem, protože postupné ubíjení oběti s protahováním jejího utrpení, tak, jak to předvedl obžalovaný, je obecně pokládáno za naplnění znaků zvláštní surovosti i trýznivosti. S ohledem na absenci odvolání státního zástupce však jsou tyto úvahy pouze akademického rázu.

Uložený trest se nejví trestem nepřiměřeně přísným. Obžalovaný se v minulosti dopouštěl násilí proti svým blízkým, míra brutality gradovala a neodradila jej ani výstraha odsouzením na Slovensku (viz doplnění dokazování obsahem tohoto trestního spisu). Násilné mechanismy, které proti bezbranné malé holčičce použil se vymykají běžné praxi zaznamenané odvolacím soudem. Bití, kopání a kousání nezletilé v takovém rozsahu je skutečně bezprecedentní záležitostí. Odvolací soud se plně ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně v tom, že uložení výjimečného trestu je s ohledem na okolnosti případu plně na místě.

Uložený výjimečný úhrnný trest v polovině zvýšené trestní sazby nelze podle názoru odvolacího soudu označit za trest nepřiměřeně přísný

Pochybení nebylo shledáno ani ve výroku o způsobu výkonu trestu a v souladu se zákonem je i uložení trest vyhoštění. Protože neshledal pochybení ani ve výroku o náhradě škody, odvolací soud odvolání obžalovaného zamítl jako nedůvodné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze však proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu

soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Odsouzený může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha 3. června 2009

JUDr. Jiří Lněnička a
předsedkyně senátu